

**Praxis Iurispatronatus Acquirendi, conseruandiq[ue] illud;
ac amittendi modos breuiter continens**

Viviani, Giuliano

Romae, 1620

Lib. 9. continet quid agendum sit ad habente instituere coram quo fit
præsentatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61772)

LIBER NONVS,

Continet quid agendum sit ab habente instituire, coram quo fit presentatio.

CAPVT PRIMVM.

Præsentatio quomodo admittenda sit ab habente instituire.

SUMMARIVM.

1 Præsentatio acceptari debet à superiore si & in quantum. 2 Præsentatione facta fit citatio per edictum, vel specialis. 3 Clausula, si & in quantum, quid importet. 4 Edictum fit nomine illius, coram quo fuit facta præsentatio. 5 Edictum non fit quando Episcopus confert. 6 Edictum fit in omnibus beneficijs, & dignitatibus. 7 Capitulum Pisanum facta præsentatione semper ponit edictum. 8 Edictum apponitur in ter-	ritorio habentis instituire, vel alieno cum licentia. 9 Edictum est necessarium, nec potest omitti. 10 Edicta tot fiunt, quot sunt præsentationes. 11 Præsentati primo debent speciali citatione citari. 12 Aduersarius certus debet nominatim citari. 13 Coelectus certus, speciali citatione citandus est. 14 Institutio est nulla si facta sit elapso termino edicti, & certus præsentatus non fuit specialiter citatus. 15 Forma dat esse rei. 16 Præsentatus non citatus co-

- 17 *¶ Certi sunt, quorum certitudo nota erat ante edictum.*
 18 *¶ Institutio valet etiam presentato non citato, qui ius non habeat.*
 19 *¶ Citatio non requiritur, quando clare constat de non iure oppositoris.*
 20 *¶ Vel quando fit provisio à Sede Apostolica.*
 21 *¶ Edictum omitti potest stante legitima consuetudine.*
 22 *¶ Electus etiam si electioni non consenserit citandus est.*
 23 *¶ Institutio est nulla, si aliqui sint citati, alij non.*
 24 *¶ Citatio trina quando non fit, fieri debet unica cum peremptorio.*

Superior, coram quo fit presentatio, debet presentationem accipere non simpliciter, sed cum adiectione *¶ si & in quantum*, scilicet *si & in quantum* de iure admitti debeat, & presentanti ius competat, & presentato nihil obijciatur, & ideo sequetur *¶ citatio particularis*, vel per edictum. ad text. in capitulo ultimo. de electio. libro 6. ubi gloss. 2. in fine dicit illum text.

non procedere etiam in presentatione. & ita servatur in lid. prax. Rocch. de Curte. de iure quipatr. in verbo honorificum. q. 38. num. 69. Lambert. de iure patronat. lib. 2. par. 2. q. 6. artic. 2. quæ clausula, *si & in quantum* *¶ importat* admissionem in his, quæ sunt admittenda, & nihil ponit in esse; & pendet à futuro eventui, & conditionalem dispositionem reddit, & alios effectus parit, ut per Doct. Martiam in tract. de clausulis par. prima, clausula 152. *si & in quantum*, & clausula 362. *si & in quantum*.
 Edictum *¶ autem* fit nomine illius, coram quo est facta presentatio, & in eo fit mentio ecclesiæ vacantis, patroni presentatis, & clerici presentati; idemq; edictum affigitur ianuis vacantis ecclesiæ, & ecclesiæ cathedralis cum termino peremptorio novem, vel trium dierum, ad dicendum, & opponendum. &c. & ita de stylo servatur. Text. autem in dicto cap. ult. de elect. lib. 6. non debet servari *¶ in collatione*, ut ibidem dicit gloss. ult. Io. And. & Archidiac. Nec in provi-

sionibus, quæ sunt in Curia
 Romana per Sedem Aposto-
 licam. Doctores in cap. nihil
 de elect. Lambertin. vbi sup.
 art. 3. Et textus in d. cap. vlt.
 debet seruari in dignitatibus,
 & in omnibus beneficijs va-
 6 cantibus † à quocumque ha-
 bente ius instituendi, siue
 Episcopo, siue alio Inferiore.
 Lambert. vbi sup. art. 4. & 5.
 7 Et ita † seruat Capitulum Pi-
 sanum, coram quo multæ sūt
 præsentationes, quæ admit-
 tuntur more solito, cum edi-
 cti appositione: quod edictum
 8 vel citatio † apponi potest in
 territorio habentis instituere,
 vel in alieno, obtenta licentia
 à Superiore loci. Oldradus
 consil. 88. de quo vide Lam-
 bertinum vbi sup. artic. 7. Et
 9 appositio † talis edicti non
 potest omitti; sed semper est
 necessaria, siue adsit discor-
 dia, seu concordia patrono-
 rum, vt habetur in dict. tex.
 cap. vlt. de elect. lib. 6. in fin.
 qui dicit, quod etiamsi ele-
 ctio in concordia celebrata
 fuerit, volumus obseruari: &
 declarat Lambertin. vbi sup.
 10 artic. 8. Si verò † plures sint
 com præsentati, tot debent fie-
 ri edicta, quot sunt præsentati:

ti: & ita in praxi seruatur.
 11 Benè verum est, quod † illi,
 qui primò fuerunt præsentati,
 & pro quibus præsentatis
 fuerunt affixa edicta, debent
 citari citatione particulari.
 Ioan. Andr. & Domin. de
 sancto Gemin. in d. cap. vlt.
 de elect. lib. 6. & Lambertin.
 12 vbi supra art. 9. Et ratio † est,
 quia vbi est certus aduersa-
 rius, debet nominatim citari:
 & vbi est vel esse potest incer-
 tus, debet fieri citatio gene-
 ralis per edictum. Card. in
 cap. ex tua. de cleric. non
 resid. Lambertinus vbi supra
 art. 10. n. 1. 2. & 3. & ita di-
 cit textus in dicto cap. vlt.
 13 Coelectum † certum, vel op-
 positorem omnino esse citan-
 dum citatione speciali, certa,
 & actuali: & ideo non sufficit
 generalis citatio per edictum.
 14 Nec † sufficit factum fuisse
 mandatum de citando: quod
 si eo casu facta generali cita-
 tione per edictum dumtaxat
 ad institutionem procedere-
 tur, institutio ipso iure esset
 nulla, tanquam facta contra
 formam dicti cap. vlt. vbi ha-
 betur, talem actum iuribus
 omnibus carere: quibus ver-
 bis demonstratur, quod actus
 con-

contra dictam dispositionem factus, est ipso iure nullus. Domin. de sancto Gemin. in cap. ex eo. colum. i. de elect. lib. 6. Lambertinus vbi supra art. 12. Forma tamen est illa, quæ dat esse rei. Iulianus. S. si quis. ff. ad exhibend. & qua deficiente actus corrumpitur: processus tamen factus quoad alia remanet validus. Lambertinus vbi supra art. 16. & 17. Si tamen tamen absque citatione particulari compareat comparatus, contradicens audivetur, & valebit actus: quando enim quis est citandus, si compareat ad iudicium absque citatione, & respondeat, valet actus. Et tamen certi dicuntur illi, quorum certitudo erat nota ante edicti appositionem: de quo vide late Lambertinus vbi supra art. 11. Quod tamen si clarè constet comparatum, seu oppositorem ius non habere, valida etiam erit institutio, illo non vocato: & ita in hoc casu non procedit textus in dicto cap. vlt. de elect. lib. 6. Qui limitatur, ut non tamen requiratur citatio, quando constat de non iure oppositoris per alicuius rei dispositionem. Item limitatur, tamen quando pro-

uisto fit à Sede Apostolica, ex plenitudine potestatis. Lambertinus vbi supra art. 13. Et quod tamen stante consuetudine legitima possit omitti tale edictum, ponit Lambertinus vbi supra art. 14. Et in casu dicti cap. vltimi, sciendum est, quod vocari tamen debet electus, etiam si electioni non consenserit: secus in presentato, qui non debet citari, nisi presentationem acceptauerit. Lambertinus vbi supra art. 15. Tunc enim electus habet ius in re; sed presentatus, ante acceptationem, nullum ius habet in re: & sine citatione potest Superior non confirmare, sed cassare presentationem. Ioan. Andr. in dicto cap. vlt. ex quo videtur presentationem non esse canonicam, ut per Lambertinum vbi supra art. 18. Verum tamen si necessarium esset plures citari, & aliqui fuerint citati, alij non, vitatur, & est nulla institutio in totum, tam quoad vocatos, quam quoad non vocatos. Ioann. Andr. in dicto cap. vltimo; dummodo verum esset, quod non vocati habeant aliquod ius. Lambertinus vbi supra art. 20.

24 art. 20. Et ꝑ quando non fit trina citatio, debet fieri citatio vnica, apposto peremptorio, secundum tex. in dicto cap. vlt. vbi Ioan. Andr. secus quando fit trina cita-

tio. per tex. in l. tres denunciations. C. Quomodo, & quando Iud. Vide Innoc. in cap. ad petitionem, de accusat. Oldrad. conf. 3. & Lambertin. vbi sup. art. 21.

CAPVT SECVNDVM.

Ponitur forma edicti continentis præsentationem.

SVMMARIVM.

- 1 Edicti forma facta præsentatione.
- 2 Edicti forma in praxi.
- 3 Edictum vbi fit affigendum.
- 4 Edictum debet remanere affixum, durante termino in eo contento.
- 5 Inscriptio facta ante lapsum termini in edicto apposta nulla est.

FActa præsentatione apponi debet edictum, cuius ꝑ forma ponitur, & declaratur à Lambertin. de iure patron. lib. 2. par. 2. quæst. 6. bo art. 22. & ideo in praxi forma edicti erit tenoris infra scripti videlicet,

N. Illustrissimi, & ꝑ Reuerendissimi D. D. Archiepiscopi Pisani, Insularum Corsicæ, & Sardinie Primatis, & in eis Legati nati in spiritualibus, & temporalibus Vicarius, & Locumtenens generalis. Vniuersis, & singulis hoc præfens edictum inspecturis, visuris, & audituris pariter, & lecturis, salutem in Domino. Vacante nouiter parochiali ecclesia sancti Petri ad Ischiã Pifarum per mortem Presbyteri Sigismundi de Nobilibus vltimi, & immediati Rectoris eiusdem, comparuit coram nobis Iacobus Gallettus laicus nobilis Pisanus asserens se patronum, & habere ius patronatus, seu esse in quasi possessione ipsius, & iuris præsentandi

randi Rectorem ad dictam
 ecclesiam, cum illa vacare
 contigerit: & sic presentavit
 nobis venerabilem virum
 Presbyterum Torpetem de
 Gaddis clericum, & ciuem
 Pisanum in Rectorem dictæ
 ecclesiæ, petens illum à no-
 bis institui. Nos dictam præ-
 sentationem sic coram nobis
 factam de dicto Presbytero
 Torpete infra tempus à iure
 patronis laicis datum ad præ-
 sentandum, de prædictis ve-
 ram notitiam non habentes
 admisimus si & in quantum.
 Quare tenore præsentis edi-
 cti nostri requirimus, & mo-
 nemus omnes & singulos ali-
 quod ius, vt præsentantes, vel
 vt præsentati prætendentes in
 prædictis, vel contra dictam
 præsentationem, seu perso-
 nam præsentantis, seu præ-
 sentati opponere volentes, &
 quomodolibet sua interesse
 putantes, quatenus infra ter-
 minum dierum nouem, quo-
 rum tres pro primo, tres pro
 secundo, & reliquos tres pro
 tertio, & ultimo perempto-
 rio termino eis, & cuilibet ip-
 sorum assignamus compare-
 re debeant coram nobis ad
 dicendum, opponendum, &

allegandum, quicquid dice-
 re, opponere, vel allegare
 voluerint, quare non debeat
 procedi ad petitam institu-
 tionem vigore dictæ præsen-
 tationis coram nobis factæ:
 nisi alioquin dicto termino elap-
 so, & aliquo non comparen-
 te, & legitime se non oppo-
 nente procedetur per nos iu-
 ribus præsentantium, & præ-
 sentati valentibus, & ipsius
 præsentati meritis requiren-
 tibus ad eius institutionem,
 prout iuris fuerit: non obsta-
 te, quod de tempore dato à
 iure ad præsentandum super-
 sit: vt de præmissis nullus igno-
 rantiam allegare possit, hoc
 præsens publicum, & genera-
 le edictum per infra scriptum
 nostrum Cancellarium descri-
 bi fecimus, & sigillo nostro
 muniuimus, & per talem nū-
 cium nostræ Curie ad valuas
 ecclesiæ Metropolitanæ Pisa-
 rum, & dictæ Ecclesiæ sancti
 Petri ad Ischiam affigi feci-
 mus à nemine auferendum,
 sub excommunicationis pœ-
 na, nisi per eundem nostrum
 nuncium. Datum Pisis in Ar-
 chiepiscopali Palatio die 26.
 Septembris 1609. stylo Pifa-
 no. Paulo Quinto Pontifice

Ma-

Maximo, & Serenissimo Cosmo Medices Magno Hetruriae Duce Quarto dominante, addita subscriptione Cancellarij Curiae Archiepiscopalis.

3 Vbi autem tale edictum affigi debeat, variae sunt opiniones relatae à Lambertino. vbi supra articulo 23. sed ea seruat, vt affigatur ad valuas Cathedralis, & Ecclesiae vacantis: & ita de stylo seruat Pisis. Quod edictum debet affigi, & leuari per nuncium, qui in actis

Notario referat se ea impleuisse. Lambertino. vbi supra articulo 24. Quod edictum debet remanere affixum, durante termino in eo contento. clemen. 1. vbi gloss. de iudic. & si fiat institutio ante lapsum termini positi in edicto nulla est; sed si postea nullus compareat contradictor, & terminus transeat, validatur institutio, prout ex nunc, non prout ex tunc. vide Lambertino. vbi supra articulo 25.

CAPVT TERTIVM.

Nunquid lapsus peremptorij in edicto appositi excludat non comparentem intra dictum terminum.

SUMMARIVM.

- 1 Peremptorij edicti lapsus excludit non comparentem.
- 2 Peremptorium dicitur quia perimit disceptationes.
- 3 Comparens post edictum dicens se ignorasse, vel impeditum re integra auditur.
- 4 Presentatione facta à ma-

le fidei possessore, affixo edicto, & secuta institutione, verus patronus non auditur.

5 Instituire habens ex officio tenetur cognoscere de iuribus presentantium.

1 **L**apsus edicti peremptorij, de quo in cap. ultimo

ultimo de elect. lib. 6. excludit non comparentem intra illius edicti terminum, adeo ut postea nullatenus sit audiendus. Vide Oldrad. consil. 3. Ex eo enim ꝑ dicitur peremptorium, quia perimit disceptationes, id est non patitur ultra aduersarium tergiuersari. l. ad peremptoriũ. ff. de iudic. facit tex. in cap. cum dilecti. de dolo, & contum. & glos. in dicto c. vlt. in verbo, peremptorio; ex officio tamen potest iudex de omnibus cognoscere. Si vero talis ꝑ non comparuit, quia edictum vere ignorauit, vel vere fuit impeditus, tunc eo casu audiari debet, si res sit integra, quia adhuc non sit sequuta institutio. Oldrad. vbi supra. Lamber. de iurepatronat. lib. 2. part. 2. quæst. 6.

4 artic. 26. Quod si ꝑ presentatio facta fuerit à malæ fidei possessore, & factum sit edictum in forma, & sequuta sit institutio, si postea compareat verus patronus petens reuocari institutionem, non debet audiri. Rocch. de Curte de iurepatronat. in verbo competens alicui. quæst. 22. col. 1. Lambertin. vbi supra art. 27. Et secundum tenorem dicti cap. vltimi debet superior ꝑ saltem ex officio, ante institutionem præmittere discussionem præsentationis, seu electionis: quæ discussio est de substantia, vt constet de iuribus præsentantium, & meritis præsentati. & ita loquitur text. in dicto cap. vltimo. vbi Ioann. Andr. Domin. & alij, & declarat Lambertin. vbi supra art. 28.

FINIS LIBRI NONI.

